

Makua malka Bunun

Mihumis katan sian nastucin hai, palalandu kata mas vaivivaivi siduh tu bunun, aiza Incumin, aiza Puut, aiza Ngaingai, aiza Taulu, mintanan mais palandu mas danghas hulbu siin mas tahdungaz. Haiap a amin katan tu, isian tastu hanian hai, namapunahtung amin kata mas madadaingaz, minduduaz, uvavaz sinmas ubuh.

Mais malka bunun hai, asa tu pizangun mas an'anak madaidaz. Ni kata Bunun mazima sabditan mas bunun, nii amin mazima satamalan mas bunun. Maupacin imita mailantangus masnava maita tu, asa madaingaz tu madaidaz uvavaz, asa talutpuin tu makaskas kuzakuza saipuk tastulumah, asa uvavaz tu kapimaupa madadaingaz tu sintatahu, matunaskal naicia, mapisvala inaicia tu is'ang.

Mais isian a katan sian pasnanavaan hai, asa a katan tu malmananu mapasnava, kaka tu matupanu, kaka tu mapahaungun, kaka tu islansanun mas makuang tu iskuzakuza. Masial paisnavan hai mapinaskal tama-cina tu is'ang. Mais ilumah hai, kapimaupa tama-cina tu sintahu, kapimaupa mas itu masitahas tu sinkalun, madaidaz masinauba, maupacia inaam tastulumah malka bunun.

Habas kata a bunun hai, asa tu samashing siin saipuksaipuk mas madadaingaz, nii tu mahtu ansasais. Masamu amin isian duma bunun tu tanangaus matunus, masamu amin pisbazangbazang, masamu amin katmang siza itubunun tu haimangsut. Asa tu mapisial at mindadangaz mas mintainalu, masamu amin sakulaaz mapiaha siin mas mabual tu bunun, masamu amin sakulaz mataula siin mas painitazan tu maluspingaz. Asa tu mahazaszas malka bunun.

Supah a ituBunun madadaingz sintahu a hansiap, cis'uni tu na'asa mapin'ia mas mita tu Bunun siduh. Supah amin a ituBunun malintangus sinpala a samu, cis'uni tu na'asa mapinsia mas imita tu iskaupakaupa, min'uni katan Bunun mas mapakadaidaz tu siduh.

Pahasia mais kapimaupa a katan mas itu madadaingaz sintatahu tu hansiap hai, namintaiklas a katan, at namalsisial a imita sininghumis. Mais matusuhcis a katan mas itu malintangus tu samu hai, nakauman a panlalivaan mas bunun, at namadauzung a imita inuskunan mas bunun.

Mais maupacia a katan Bunun minghuhis hai, namanaskal a imita madadaingaz sasadu mas mita.

Dihanin

Uka bunun hai-iap tu pan-isa dihanin kaihuhuan, mais ni tu luuman hai, masanglav tastu dihanin, uka paskaupan. Maszang lum mas vilisun sia dihanin tu ulus, vaivivaivi ni tu mamaszang, aiza maduhlas, aiza madanghas, aiza madiav, aiza matahdung. Maszang nai-ia mas aizan bantas tu isia dihanin tunlushulushu mudandan. Maszang lum mas lumah tu tatavi, mahtu mapaia mas mabahis tu vali, at nin kata maklang.

Idadaza a buan sian dihanin, tahu mas mita tu punpin a imita ininhumisan, mintanaan a buanan mais masinghal, mintanaan maispaian mas vali siin mas luum. haitu nii sai-ia mimis-u santaishang mas mita, tahu mas mita tu pintu buan laupaku.

Aizang idadaza sia dihanin cinsinghalsinghal tu bintuhan, ukang bunun mahtu masipul tu piabin bintuhan. Mais istus-a hai, uka nai-ia saduan, mais isdumdum hai, mun-apav nai-ia pipitpit.

Malsivung nai-ia sia dihanin, ni nai-ia maszang tapushuan tu taulushulushu. Haitu ni nai-ia mahanimulmul, aupa supah mandidingalan tu uskunan. Aiza masinghal saduan, aiza makani tu masinghal, aiza saduan tu cishucishu, haitu tuskunun amin nai-ia tupa tu bintuhan.

Mais hinudanan hai, san-apav hanivalval, mapataspatas manau-uaz saduan, haitu kaz maitau tu patas mathas saduan, aiza madanghas, aiza madiav, aiza masanglav, isaicia patas saduan hai maszang mas matauntaun tu atal, maszang mas namahtu kata makadadaza sia hanivalval kusia dihanin.

Tupa mas hanivalvalcin hai, uliskinan masa uvaazang a saikin sintahu mas cinahudas pali-uni mas hanivalvaltan. Aiza tacini binanauaz, cis-uni tu mazima mas tunali mahaiav tu kulali, at sizaun saicia tanam mainuk, haitu laduduun at haungunun. Paha antabanun saicia a mahaiava macisbai, taungnasian ludu ucinian. Maishudanan hai tailuvusun a mahaiava, paha mais mung-apavin a vali hai, pavaliun saicia a mahaiav a sianludun, min-uni lapaku mas sasaduan mas mita tu hanivalval.

Cinahuang amin a inagak cinahudas mas min-uni mas buan tu vali. mapatuhavit a buan ams Bunun. cismaupacia a katan Bunun mais lus-an hai kanasian mas buan, at buan hai maupacia amin tu saipuksaipuk mas mita tu bunun, mapatal-ia mas mita tu Bunun.mais samahha a katan, supah a isain dihanin vaivivaivi, imita dihanin ai masmuav tumanauaz.

toqu

itu bunun tu inuqumican pelcicia ki toqu, ma'aq qa bunun mac sanavan tan'ah ki toqu tu'ia ka na heza a ambubut iha'an lumaq ta', matu qabasang nga heza binanoaz tupa'un tu Toqu, malmananu maqanciap sepuk ki tis'uva'az tu binano'az, maqe heza han acing tis'uva'az za', kanglac maskalun ni Toqu kadangaz patis'uva'az, matu madengazin na toqu ka' ni'in na lukbu' makackac ni'in amin mahulezak ka ima kukuza, kamani'in amin na acing tu bunun maskalun Toqu, telmadia'in na panpungulan ni bunun na Toqu.

macalpu ka Toqu tu uka'in na maskalun cia, miliskin na toqu na makuaqa' na moqnang nga bunun maskalun patis'uva'az, maqa bunun na matingmunt kukuza' maqedalavdavin na tudipin mai'u, ma'aq qa Toqu mac tindalavdavin na munhan ni ambubutan tu lumaq, tongkabin han daza' lukic cin ismut tusasauc, mavevi ka qalingah tan'aun, telmadia'in deqanin na, uka' a toqu sadu'an, kikilimun nai ka Toqu, ni tu kenu'anan, ma'aq qa acang tu bunun na tinquza' tu maqe tindalavdavin na maqi heza anubutan tu lumaq qa heza a baqlu tu loqe man " toqu toqu " tu'ia. mavevi ka loqe tu'ia tu maqe mabongbong tu'ia ka' na

tisuvaz'az zi bananaz. maqe mangungkis tan'aun tu'ia ka' na tisuvaz'az zi binano'az, maqe maqulha dikla' tan'aun tu'ia ka na musulav va uvaz'az.

amin na bunun qanciap tu maqa Toqu qa mina qadangaz matatas'i ki uvaz'az tu binano'az minloqe' tupa'un tu " Toqu ", malopaku ka acng maca sanavan tan'a tu'ia ka toqu ka na heza a na' ambubut han lumaq, anangqa maqe tan'a ki toqu tu'ia ka manaskal la tastulumaq.

palcicia ki silulukubu'

Mamita bunu mai'acang nga' ican tupaun tu acangdaingaz ta, tudip pa dangi'an ni minpakaliva tu' iniqumican, utu' dangi'an na bunun ni pintas'a tu is'ang miqumic, tis'uni' 'i laupang kacan acang di ka, mumuskun kukuza, matas i ki lumaq, kanamal mungquma, masivat ti na ungquma'un, dangi'an ni pakadaidaz tu is'ang.

Heza tu tas' a diqanin, palaqanciap nai tu namuskun matas' i ki lumaq daingaz zi na dangi'an luluc'an, maqat bananaz za tuza'in tu mudan masaupa sasala, tuan, maina'acang tupaun tu tin'ilan tu dalaq, maqat binanau'az za ican lumaq pindavuc, hezin tu talpitu diqanin matas'i kikubu', maupa'i maqat kubu' a macuav madaing tu madoqpus, mainacan tin'ilan mudan na, saucan tuan heza tu tas'a diqanin, matu laqbing nga makeqna mudan silulu ki kubu', kacan nin sasala' a mal'u nai' i mitmuqo, minsuma' a baqlupasiza tu binau'az, mahau'i badadaz cia tu makua cuna macuav mapaitong, silulu ki kubu', aminunin bunun masasput ta supak na isluc'an ni kubu', tan'a ka sinilulu kubu' a, lauqu madikla'a is'ang nga mahau makinsu kintuhuq', makuciuq han dalaq heza tatini talmendu angkuc

ci dun makilavi ki kubu' mudan, minsuma'can asangdaingaz, maqat telmindu di tu ka'acang'in na, mataqdung ngi dalaq qa hu'bung.

Sintupa ka qalinga ditu maqat binanau'az za, asatu nitu macuav mapa zikpik, maupa' i naminsuma'a nitumacial tu kanan, naheza' amin na tis'uni qalinga ki pakahau'i bunun, maupai maqat silulu kubu' ditu siluluc'an na macuav tu madaing, nitu maqtu qaqalmang bazbaz namindulus, macuav epi tu kasamun tu sinluc'an.

Bunun maisna habas tu islulus'an

Uka tastuTaiuancin Incumin mastan mas Bunun supah islulus'an, mahtu tupaun tu kaupa buan aiza islus'an. Bunun mais na lus'an tu tanangaus hai, katangus mabananaz kusia ludun hanup mas naislus'an tu cici, ilumah maluspingaz kadavus mas naispahud min amu lus'an tu taisisan, mapalsanus mas naislus'an tu haihaimangsut. lus'an tu cinmut usupa cintau cinpat tu tuki kitngab, masanpuk lu lus'an mas tastu lumah tu mabananaz mas uvavaz minamu at masamu hai maluspingaz minamu.

Kitngabin lus'an hai mapacipciah mas busul, at lus'an tastulumah mas Manahtangia, mais kanahtung Manahtangia hai, mudaan a mabananaz kusian patusuhcis lus'an mas mapatus. sain tu is lus'an hai macihaal mas itutastulumah isian bahlu painsanancin tu adu namaidaza, adu na'isvaian. pahasia asa tu mananulu mais lus'an, binis kidaz at mapinhanglas mas tastulumah. mais kanahtung lus'an tu tanangaus hai kahuzas Pislai, taudaniv mas itu takismut tu is'aang, mahtuang a naia tandadailaz minsuma, musasu si'il mas sinkavas tu pais tu is'aang.

Bunun mais mapatan'ali hai maku'uni mas Malastapang mapasahaal tu simabin katan, makau dau saia tu bunun, mazmaz dau isaicia pinanah

mapataz. mahtu Malastapang tupaun tu mapakuniv, masaiv madungdung tu bunun mas pishaiiap anakanak tu sinkuzakuza, habas hai kaupa mas maipasanpanah sinmas maikavas tu bunun mahtu Malastapang. mais Malastapang hai siamas isnganan tu madaingaz madas, tushit mabananaz tahu mas pinanah tu takilibus sinmas makavas hai papia pinataz, tusan saia tupa at tulansan duma bunun, sintupa tu mamantuk sintupaan. mais tunahtungin amin malastapang hai tuhnang kintuh, mais duan tu aiza tutmang anis tusmuav hai asulun maludah mapusbai, sain tu kaizavan hai sau habas tausdidipaun sain.

Haitu niin laupaku maupacia, aupa niin Bunun makavas, mastanin a Bunun mas niin amin hahanup. laupaku mais Malastapang hai mastan mas ni tu mamantu sintutupa. kaazin malastapang ispapasadu mas bunun tu minaupacia Bunun Malastapang.

Lapaku tu tus'a, niin a sininghumis mas zang mas habas, haitu na'asa a katan tu malhahaiap mas imita Bunun sinpakasian lus'an tu hansiap, at andaduun mas islaupacia tu sininghumis miliskin, at naniin imita bunun isihumis a taiklas is'uka.

Uvaaz tu cina

aiza tu hanian, minsuma a dadusa maluspingaz kilim mas Sulumun, matuduldul amin sian isaicia tu tanangaus. tupa a tacini tu, paliskadan daingaz, taluskun kaimin sia tasa tu lumah, masa tausuvaz saikin sia lumah hai malamau sain. taus ubuh nanaz saikin, masa tailpus-anin hai taus mabananz amin a saia. katsian lumahcia hai kaupaa mas zami dadusa, uka duma bunun.

aiza tu labian, nii a saia mananulu at lisnupan mas saicia a itu-anak-anaka a uvaz masabah. ungat minkailasa saia masa labianmishang, makuuni mas masabah a saikinat silibaun saicia a inak uvaazan, uvaivan saikin mas isaicia matazin tu ubuh.

kutunin tu umum, minkailas saikin tu namapasusu mas ubuh, amuska matazin; samantukan ku sadu hai, ni tu inak tu ubuh. tacini maluspingaz hai tupa tu, ni tu maupacia! maza malhumis tu ubuh hai inak, matazin tu ubuh hai isu! malngaus tu maluspingaz hai antalam tu, ni tu maupacia! mataz tu ubuh hai isu, malhumis tu ubuh hai inak!

miliskin Sulumun paliskadan daingaz tu, tupa amin naia tu malhumis tu ubuh hai inak, matazin tu ubuh hai isu. at tupa saia tu, Saivaz saikin tu tasa

singhaili! Mandingalan tu bunun hai maldikus mas singhali minsuma, tupa Sulumun tu, andipa malhumis tu ubuhan hai pachistubav mapin dusa, at isaivav mas dadusa tu maluspingazcin.

tupa a tacini maluspingaza tu, kakaa a uvaazan isaivku, kakaa amin isaiv mas tacini tu maluspingazca, pacipuszakav a ubuhan mapindusa! Haitu mubabahbah a tacini maluspingaz at tupa mas Sulumun tu, kakaa ubuhan patazun, isaivav mas tacini tu maluspingaztan.

tupa Sulumun tu, kaka ubuhan patazun! isaivav mas malngaus tu maluspingazcin, aupa saia hai mamantuk tu itu ubuhan tu cina. Iesulailu bunun masa taiaza mas itu Sulumun tu sinkuzakuza hai matuhanuas amin, aupa haiiap amin naia tu Sasbinaz Dihanin hai maisaiv saicia mas taiklas, mahtu mapiszang mapavaz masial mas makuang.

Paha katan acbunun mais inastucinang minghumis hai, asa tu mamantuk, masamu pisbazangbazang i, nautu na-inghaiapun mas bunun mais maisinin, mais tudiipin hai na-iskakaz-av. Musasu asa katan mais minghumis nastucin tu mapiszang malkabunun, maupa cia hai, namahtu sauhabas malinaskal.

Antabanun i pais a binano-az

Ma-aq naak haip a na istaqu ka na sia pali-uni antabanun i pais a binano-az; issia Bununtuza tupa-un a ngaan tu Manan Tanapima tu binano-az tupa-un a ngaan tu Valis Naqesulan a, damu-un i vevisidug tu mendudu-az.

Heza tu tastuqani-an, untini-an a Valis a haan quma ta munquma, tisqa sansuma ka aza-aza mendudu-az tu vevisidug madamu istaa antaban mudaan munhaan inai ta tu asang, anbubut in nepa ka, kasa-an pin-uni issia lavi-an ta tu binano-az.

Na heza in tu tastupadusa in a pensanan a, madaing in istaa ka tian, tos-uvaz-az nepa ka, samuq is bananaz a uvaz-az, manahidengaz a tina ka, pisihalun istaa sepuk somadaing.

Uu tu, qetbasun nepa ki isia ta tama, kalimangmangun maludaq is san muliva tu tikis, pakilalo-un i masoqbung siin kadoku-un tu kuzkuza-un, paaq pu-un, lusqa in nepa az-azlu'lu ka ima nait bantas.

Heza tu tastuqani-an, kamiing nepa munhaan tina ta silaliva tu pa-un ta nepa ki tama istaa ka, kamingan i tina ta taqu tu mopa vevisidug a tama ka, issia nepa Bununtuza tu uvaz-az, pisihalun nepa tina ta taqu tu andidipa-un

in nepa tu antabanun i vevisidug tu bananaz. Tupa-un i uvaz-az ta tina ka tu duuq maqtu ata matinmiing musbai musuqis munhaan issia ta mamantuk tu tama ta. Miliskin ang a tina ka, tupa in tu, Na maqtu, mopa ma-aq nenki tu sidug a tastupensanan mus-an lus-andengaz.

Ma-aq sia uvaz-az tun a tama ka lavi-an tudiip, na sia ta madas tastu-asang tu bunun munhaan batudengaz haan ludun ta lus-an vali buan siin kinavas tu mebungu. Na tastuqani-an malmananu lus-an, paaq pu-un, na maqtu makutudiip musbai iti. Na tonadiip in a qani-an tu na lus-an, kehanus in a binano-az a ki na dasun tu na konun is musbai in nai, kehanus in amin a uvaz-az i na ikma-e-un haan daan.

Ma-aq is mas na lus-an in a, dasun i lavi-an a kopa ka bunun munhaan amin ludun, hamaz a mendudu-az un madas i tina musbai haan asang ta. Ispakilim lavi-an ta ki mendudu-az haan tastu-asang ta, uu tu uka kedu-anan a saqalmangan in nai ta. Matingna nenka mumuslu me-opa ba-av ludun, makahaan leqeban tina ta mas antabanun i nai lavi-an musbai munhaan inai ta tu kat-asangan, makimimiing mudaan musuqis munhaan issia tina ta mebananaz tu me-asang ta.

Laqnutan tu ka-a dau malas-Bubunun

Ma-aq tu minsuma ka vevisidug un laqalav i imita tu Tevang ti ka, lusqa minsuma sipisingpising, maqalavqalav, qalavan i dalaq tu inai ta dau, qalavan i masisihal tu nakonun, linqehu-an a binano-az, ma-aq is heza ka kananu ang matinbaas a pakansu-un mapataz, qalavan i busul is simaq a heza-an i busul, laqnutan tu ka-a dau munhaan libus qanup, ni-i amin maqtu kis siza haan ludun i masisihal tu konunkonun, ma-aq is simaq a anqelu ka damu-un maluum mapataz, kasa-an a ketnanu tu sidug mapudaan haan ludun me-asang mapunastu haan bukzav ka-asang; qalavan i iba-av haan ludun tu quma nait sinsusuaz ta; huvevan a ngaan i inai tun tu ngaan, isnava-an i inai tun tu qalinga, mopa mastaan dau nai tun a qalinga tu masihaldengaz, mungaa dau mapadusa tu bunun haan dalaq nastu ti ka malas-inai tun tu qalinga, kapanu-un dau inai tun a elqumisan, laqnutan tu ka-a dau malas-Bubunun i madikla dau mita ka qalinga, itutemangaz dau mita ka qalinga siin i elqumisan; tispising saam tu biaoq is lusqa pittuspukun mapataz, tis-uni saam istii, lusqa in uka in tus mazmaaz, min-uni qanglasnongnong, mungaa in tu puntastusaba pensanan tu mutda; qabas ang tu uvaz-az ang.

Ni-i tu maqansiap malas-inai tu qalinga ka, ma-aq is heza duma uvaz-az a kamiing taqu ki masnanava ka kamangmangan mapinsaqtu, pakanbangkiki-un is duma-anan, patindangkulun tu mokpia kis duma-anan, pa-ansaqanan i palusu kis duma-anan, pa-un ta tutuza mapinsaqtu, paaq pu-un mapising in amin a uvavaz-az malas-Bubunun i na kamangmangan i inai tun tu masnanava mapinsaqtu, tutuza kis miliskin tu maszang is metislaliva tu miqumis haan Tevang ti, uka maqtu in-uva-an tu indangazav ang, uka amin a maqtu ang tunqabinan, tutuza tu kelakindengaz ang, simaq in a na maqtu ang mindangaz i taki-Tevang ti a ketnanu tu bunun i, ni-i in niap tu na simaq in a luklasan tu indangazav ang; tuza tu unin ang i ladadu-un i issia Tamadiqanin sinsidangkaz tu qalinga, maqtu ang si-ail i is-aang, lusqa in miliskin tu na sanasia in Tamadiqanin, altupa tu qanglasnongnong miqdidengaz lusqa in sisdang i Tamadiqanin ta, heza tu tastuqani-an, na sidangkazun i Tamadiqanin mapunhaan alisvala-an alisihalan ta, paaq pu-un lusqa-a malisvalavala ka is-aang, masusumsum i madedaz bunun nastu ti tu Tamadiqanin, na heza tu tastuqani-an, indangazan i Tamadiqanin.

ti tjamapaljaljai kati kavulungan

aicu a gadu ipasa kavulungan, kayipatagilj mamamav a pasavavav, ljakua vecayin ni kavulungan aza marka gadu a zuma, pai aminnanga ipasaviri ikavulungan a gadu mavan anga tjaljavavavan a gadu itua seviri a paiwan. aicu a i kavulungan a gadu na sepaiwan kata sedrekai kata sepiyuma a kiniveqacan a gadu, manasika aicu a sepaiwan sedrekai sepiyuma a kacalisian, a sipacunan ta ikavulungan mavana kinaizuanan na sevalitan niamadju.

au aicu a ikavulungan izua ipasaviri a gadu izua ipasanavalj a gadu, tjavavav a ipasaviri a gadu ta ipasanavalj a gadu, aicu a matjadrusa gadu izua liav aravac a sicuayan a milimilingan kata tjaucikel, izuaza masanitjalj a tjaucikel a namayatucu.

kasicuayananga katjaisangas, izuaza ita gadu a ngadan ti tjamapaljaljai aya, mamav a pasavavav katua ikavulungan a gadu, ljakua inika pakananguaq tjamadju a madrusa. izua ka ita qadav qivu a mayatucu ti kavulungan, tisun aku ljaqediqedi a ti tjamapaljaljai, titjen a madrusa vavav itjen aravac saka namatjuljivar itjen uta, nekangata inika nguanguaq nutja pacunan, au kinemenem aken nu ljiateku itjen a pagalju kimana tjanguaq itjen aya ti kavulungan. inika tjakaljava ta tevela ni

tjamapaljaljai, qivu a mayatucu ti kavulungan, pai sangasu a ljiateku, pupicul sun angata, pai papacuni aken ta su sivalavala aya ti kavulunga. ini ka kemeljan tu kaligiligiljen ni kavulungan ti tjamapaljaljai, masilevan a mayatucu a temevela, ui pai ku papacunai tuki kemuda ken a maumalj, inika cuai manu paqulid tu ljiateku anga ti tjamapaljaljai.

kapacun ti kavulunga tu ljiatekuanga ti tjamapaljaljai, maleva aravac a pivarung ti kavulungan, aza ka ljiatekuanga ti tjamapaljaljai mayatucu a qivu tjai kavulungan, uza na maumaljanga ken ljiatekuanga ken, pai tisunai anga papacun ta su caquan aya ti tjamapaljaljai. ljakua ti kavulungan ikanga pukau a ljiateku, namivavavan anga a pacucun ta ipalingulj a marka gadu sakamaya.

ka ivililj anga kemeljan anga ti tjamapaljaljai tu vecavecain ni kavulungan, pateljip aravac ti tjamapaljaljai, ljakua kumalji a kemuda kismulja timadju, inikanga makaya pacikel ta kinakemudan nimadju.

manasika patjetucu a tjaljavavavan a gadu itua pinuipaiwanan mavana ikavulungan, au a tjaljavavavan ikavulungan a gadu mavan a ipasaviri ikavulungan a gadu.

Masalut nua se Payuan zuku

ka sicuayan, nu kalja kivaquan a taqaljaqaljan a se Payuan zuku, piliqen sa tailji azua namekudral a vinangaljan, sa tevetevelji a sematjez a pasatua mamazangiljan nu makakivaqu anga. qau aicu a namaitucu namasan kakudan anga tua taqaljaqaljan, saka kinasi varung a pagaugaw, ini angata ka namaqadilj. ayatua kemljang tiamadju a mapuljat tu anema patarevan tua siayatucu a pagaugaw taicu lami, qau maru sinikipasemalaw a, “ tisun a nia vusam, namaljenguaq sa nia kiniqinuman tucu a cavilj, namasilevan amen a kicevungan tua tja Masalut ”, inayan uta.

aicu a “Masalut” namasan tjaljaparavacan tua sinanpalisian anga itua Payuan zuku, azua pupalisian izua tuki pida a qadaw.

nu Masalusalut, a marka taqaljaqaljan a mapuljat qemavaqavai, cemavucavu i tjumaq, sa masasiljevaljeva. qau a i qinaljan izua masan lialiw a minkulakulat, a namaya tua pantiti, tua maqaquljuc, tua kemavakaw, tua venacaq, tua mekelj, tua penanaq..., neka nu tja ljaljitan a qivu tua peravan.

saka nu itua vilivililjan anga a qadaw, mavan a sikateveteveljan nua taqaljaqaljan a mapuljat i kakateveljan, sa palalumalumlalj tua senai, tua

zian, sa teketekel tua vinava. qau azua vinava a teketekelen niamadju pinadjele nua mamazangiljan, saka azua sinivava a vaqu kinasizua itua qinpuqepu nua taqaljaqaljan a lami a pasatua mamazangiljan.

azua tjaljanguanguaqan tua Masalut, inika mavan azua pasemalaw tuki tima a namalap tua iningkulakulatan, mavan azua makakeljakeljang tuki tiaima a namaljekuya qinuman a kinacemkeljan, sa “ papuvusami tua napakisumalji a vusam ” nua mamazangiljan, sa kisenaii tiamadju tu uri napulami nu cavilj; pi tjaivililj taicu, “ papulami tua napesanguaq ” tazua marka nasemalimsim a kinacemkeljan. sana pakeljakeljang tua namaljenguaq a qinuman a taqaljaqaljan, sa sansupu-i a sinipaqepu a lami.

mavan anga aicu a sitaitailj a peniliq tua namekudral a vinangaljan nu kivaquvaqu a taqaljaqaljan, a padjele tu uri namasan sipapuvusam tua namaljekuya a kiniqinuman a caucau, saka masa uri sipapulami uta a papupuzangalan tua namapaula a caucau.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【中排灣語】 國小學生組 編號 1 號

milimilingan tua maisu ta vaqu

izua milimilingan ni vuvui paules tjai patagav a vuvu nimadju, a pakatua maisu ta vaqu, mayatucu timadju: aicu a vaqu tjasinan paravac aravac a kacalisiyan. ta sicuwayan neka nu qacaqaca a caucau, kakedrikedriyn! namacacaqev a paqulid ta kinadjemetan na kavulungan katua kadjunungan, namizemezeman a i kacauwan, ika tjen a ljiyacadjacadjaja nu djaravac itjen a caucau. nu kivala, vaivaik itjen a mazuwa ta tja ljaqediqedi, ika tjeqaljaqalja. nu qemuma itjen makacacavacavalj i pulingetj ta qinaljan. nu temugut ta vaqu pinakaljesenguwaq i kacasavan. sa nu maisu a caucau macugecug ta qaselu a kavulungan, sa lemingav ta ceking!ceking! aya a kavulung sa ljiyavavaw.

madengedeng a caucau aza nazemezem sakamaya a i kacauwan, ika maqati a tjemavang ta i cadja, ika maqati a kisevec a kiseljenguwaq a malingedjelj a caucau. nu izuwa tja purepuran satje kisamulja izuwa nu macacugecugecug nu maqaqaliyuliyus itjen satje katjani a mamaw, azuwa naljemaljuku itjen sakamaya, ika mapacu nu cuayanga tu izuwa caucau a uzenganga.

atukitjakudai sa macacadja a kavulungan kata kadjunungan aya kipuvarung a ramaljemaljeng.

manu izuwaza timadju a vuluvulung a vavayan, pay ,ljaqunu, maisui ta vaqu a pasasumusumus a ljemita tu qadaw. sa nu maisu mun paljiyavavau a nu qaselu, valju a ika nu djaljudjaljunen,aya. marasudj a taqaljqaljan, masasuiljailja tiamadju a maisu a ljemita tu qadaw. ceking! ceking ! ceking ! aya ljemingaw a kavulungan nu maisuisu a sikataqaljan.

nu maljiyan tu qadaw meljiyavavaw meljiyavavaw a kavulungan, patja temeljar patja temeljar a i kacauwan. kacuayangaminseganga a ljiyavavaw a kavulungan a parunamaitucu anga a tja tjavatjavangen a kinavavavan. patagiljanga itjen a caucau a semanpulamiyan a mavavuwa, meliyaw anga a tja lami, ika maculjanga itjen!

taitailj a kula ni ciya

izua za taitailj a kula a ciya. ui tu neka nu kula, ljakua nu tja pacunan na qedjeljem, matu inika na mauram ta kakanen, nua za sikudan. sa na samalji aravac azua timadju a na pacun, aza neka nu kula a ciya aku makaya a djemameq tua kakanen? aya, manu pacunan a likuljav a na temangepac tua ita sizi a mekekelj a pasa tjaimadju. ka makalemimequ sa makakan ta sizi, vaik anga timadju, aza ciya pangtjezen sa kani a pinutjezan a vutjulj, sa kavetu anga timadju.

ka sikapusalj a qadav, mumalj a kitjavililj ta likuljav sa kitjeza uta, aza ciya avancu a tjezatjeza a vutjulj a sikavaljualjut nimadju. aicu a caucau na samalji aravac ka pacun timadju, kinemenem timadju tu ui angata nu sinialang a qemati na tja Cemas ini ka tja sikakuda a paqulid! ayatua sini kinemenem a ciya na naqemati tu mavetu a ljemita tu sikanan nimadju. saka nu kivauvalj aken taicu a ciya sake kipaqlid a masalu ta Cemas, katu kipaparangez ta na veneqac ta i kacauan a kacemasan, tjara ikaken a uri maculja maqusav aya pivarung.

saka kemasi zuanga timadju a ika pukau anga a karakuda a kipusalima, na kiparu lalangav anga a nasetjaqem sakamaya ita kinaizuanan, ika

garavagavagav anga, kemaljavaljava tu sipadjulu ta kakanen na Cemas. cemalivat anga pida qadav, ika temezeng anga ta culjan timadju, izua za lingav a kemasi djeljep ta pucemasan maitucu a qivu “ timun a caucau! ” makuda mun a pacual ta likuljav a izua siputjeza kakanen tua zuma nasemeturud, aku pacual mun tazua taitailj a kula a ciya vaivaik a kitjeza tu kakanen?aya. nu izau nupicul makuda kisasulja mun a kemarim tu nu kakanen, samakya uta su sipangalj ta zuma caucau a nasemeturud. nakuya na qemiladj a kitjakaljava tu sikiljivak tu pakanan na qaliqali.

malalumalj a mekelj a kuning katua tjangurunguru

seman paqeteleng aravac a kuning tua ginaljuan nu djemavadjavac a tjangurunguru, tjaliyaw nu misakemudamudan a kuning a seman paqedeleng sa qivu tua tjangurunguru a mayatucu “ nu mekelj aken tu tadjekuacan, kisun a 3 a tukiyan(zikangan) a djemavadjavac pai ” ayain ni kuning. ljakua inika napakapaqulid tusa kai ni kuning a tjangurunguru, saka uri malalumalj timadju katua kuning, tuki tima angata a uri tjaisangas a djemaljun tua pinnetj tu djaljunen niamadju.

kapatagilj a mekelj tiamadju, kismulja sa papedjaljaw a mekelj a pasaqayaw a kuning, gamaljugalju a kitjavilivililj a tjangurunguru. djaljaw a paqulid a kuning, pinalamua mavavaik anga aravac tiamadju, kapalikuz ti kuning inianga ka mapacucun ti tjangurunguru, kinemnem timadju “ tjamanguaq a taqed anan aken, kumalji akemuda iniangata kauri makavuta tjanuaken ti tjangurunguru ” aya. pai sa napaparangez ti kuning sa kisili tua qaciljai sa sekataqed.

segaljugalju a tjangurunguru, ljakua iniangata ka malunai timadju, kismuljamulja sakamayan a mavavuvavui a pasaqayaw, pai kacemalivat timadju tjai kuning, varequirequng anan ti kuning, uitu langasengasengas, tu

mapurpurpur, tu namaqusaw, tu na mazeli anga ravac timadju, ljakua na kiqadilj sa papuljapuljat tua picul a mavavui a pasaqayaw timadju. pai cuai aravac timadju i djalan, ljakua kavililj anga djemaljun timadju tua pinapapenetjan tu djaljunen.

ka paceged ti kuning, pakirarimurimu turi djemaljun tua pinnetj tu djaljunen, ljakua kaljavaljava anga ti tjangurunguru tjaimadju izua. pai lja kakedriyan, kinemnemu taicu a malalumalj nua tjangurunguru katua kuning tu anema sinika tjamakaya nua tjangurunguru?

ui tu gemalju aravac a tjangurunguru, ljakua inika malunai timadju, sa kismuljamulja sakamayan a mavavuvavui a pasaqayaw, pai kavililj anga djemaljun anga timadju i tua pinnetjan tu djaljunen niamadju, kapaceged ti kuning sa ki papaulingaw papedjaljaw a mekelj a pasatua pennetj nimadju tu djaljunen, ljakua cuai anga ti tjangurunguru izua kaljvaljava tjaimadju.

ui tu martimaljimalji a tja caquan kata tja picul, Kumalji a segalju itjen ta tja kemudanga, ljakua nu qiqadilj sa pazurung itjen a kismulja, tjara maqati itjen sakamaya tua kemudanga.

Siuljaulja/qemaqas a kening

izua ka sicuayan, izua macidicidilj a aljak na pulju a ti Tjukutjuku. saka macidicidilj timadju a nasemeturuturdj aravac.

izua tu ita a qadau, izua timadju a macidilj i tjumaq, manu mangtjez azua ti sakening.

sa azua ti sakening, “ izainu sun Tjukutjuku? ” aya kivadaq.

“ tima sun? ” aya ti Tjukutjuku a kivadaq. manu inika napasemaalaw ti sakening .

“ izainu sun Tjukutjuku? ” aya uta!

“ azua sun, ku pacucunan sun i qumaqan, uri ku kanen sun, ” aya.

kiqilja ti sa Tjukutjuku a sema capan, sa vaik a kicaqev ta dradrakuyan.

“azua sun Tjukutjuku, ku keljangen tu italadje sun,” aya ti sa kening.

manu, “ a i driva a..., kemudanga ken tucu, kineljang aken tu inua aken a nakiqilja, uri patjavat aken a kiqilja,” aya ti sa Tjukutjuku.

sa, vaik a sema salang timadju a kiqilja.

“ Tjukutjuku, izainu sun? ” aya. ini a qivu ti sa Tjukutjuku. “ azua sun i salang, ku kanau sun.” ayain ti sa Tjukutjuku.

“pai, keljangen anga ken uta, kemudanga ken tucu. Tjara ken a macai tucu. ” aya ti sa Tjukutjuku.

manu, qivu ti kening “ aicu anga ken i tjuqapaz, casavu a kirimu,” aya ti kening.

“ a driva, uri macai anga ken tucu. ” aya kinemnem ti sa Tjukutjuku.

“ qeritj, qeritj, ” aya masuqeljeqeljev azua siqeljevan sa malangedageda a tjaulaulan azua kinacu nimadju, mangtjengetjez anga ti sa kening aya ti Tjukutjuku a kinemnem.

qivu ti sa kening “ku ljengljengljengan sun.” “casavu Tjukutjuku, uri ku kanen sun” aya. ljakua inika nakilangda ti sa Tjukutjuku.

“ kirimu casavu, uri ku kanen sun” aya uta ti sa kening.

Manu kinemnem ti sa Tjukutjuku. “ tjakudain, kimaya uri kanen anga ken a paqulit tucu, ” aya. pai sa casau ti sa Tjukutjuku.

manu inika kinan ni kening timadju, pavayan ti Tjukutjuku tua kinasaljinga a nanemaneman anga a penuljat.

lja ku kina

naka nu namaya, nake nu sipuwapuwalj tua sikudakuda ni ina aya a timaimanga. nu kinemenemaken, neka nu uri pitjaizua, neke nu uri pitjaisedjalu tjay ina. ini a rukaiaravac ti kina. ljaqua, neka nu uri djemalinm tua sisenayan.

azua pazekatjanga ni kina, aya “ lja ualjak! kisamuljau sakamaya! iniaitjen a malupi(mabenak), iniaitjen a masudram, iniaitjen a kisuquy tua a tjavarung. inia na temakesi ti ina, sika pazangal a makulung tua vecik ” aya sakamaya. azua situluan tjainuaken namatucu “ gamelu sa kisamuljau! ljasun a paruljawljawanga, ljasun a paruqadawanga a patjemamilin. ” aya sakamaya.

ti kina macaquaravace a qemavai aya, cenepu aya, zemiyan aya, mavananga acuwa qusisemanpazangal tua qukina. azua kipualan tua nia sikanan aya. azua kisumavan tua nia vavateqan aya. azua kipazazekatj tua nia sitakesian aya.

neka nu namaya. sa neka nu nakuyakuya a sikudakuda nimadju. paru kenvava aya! tjemamaku aya! qumalji a mapu tua saviki aya! neka nu kinacaqu.

na kikaljava tu uri tiaken a temalevak tua tja sikudakuda nu ngidangidaanga. pusepiaken seljavakanan tu kedri tua tjasikudakuda nua pinaiwanan. ljakua, pay!

“ saqetju ti kina! ” aya ti kama. aianga! qusangetjuwan tua quvalun, iniaaken a masalu tua naemati, umayaanga! umayaanga! tisun a uri kipale’ele’ tua na selapay a saqetjuanan. uri timaanga temulu tjainuaaken, sa aminsun a qukinasaluwan! mavananga azua qusiqauqaung a maljiya a patjemacayanga!

aianga! tua supaqaljay tua sukiljivak, aianga! ku singelitan a ku tjengelayan tjainusun! masalu aravace tua su kikavecengel tjanuaken. ku pinivarun anga su pazazekatje, a su tatuluwan. aianga, lja ku ina! katarivalivaku lja ku kina, nu tarivake sun, uri tjatarivak aken, sakatjen a na tarivarivak a mapuljat.

ayanga lja tja kina a mapuljt i kacauan, ulja mun a malevaleva na tarivak na ladruq nasi!

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【東排灣語】 國小學生組 編號 4 號

niyaken a taqumaqanan

a niya kinacemkeljan, izuwa tiya vuvu, ti kama, ti kina, katua
marekaku kaka, nakarekiljivaljivak amen.

aku vuvu a marusa, temukuzakuzan anga nu djemavac.

mababuray aravac, tiamadju, nuvaik a kivala a kivantavang, namatja
tjiyatjiyak, djemeridjeri nu maljaval.

iyana kepacun tu marivu , a caucaw, saljinga ta sine djaluwan niya
vuvu.

a ku kama kataku kina, nekanukusi kiljavalan.

buraytuburay sakamaya, ljakuwa, izwa sa masan nitalj a
urikusipasemalaw.

izuwa tu qadaw, gemalju a mangetjez a sema tjumaq aku kama,
tuwazuwa nakisezam aku kaka.

kaw masukiljaljavanga aku kina, kamangetjez aku kama.

manu kasi nuwan sun, mayanga tja aljak a nakisezam, ayain naku kina.
mapaljiyu. sa makinamalji, pakaljua qivuayain, saturekan taku vuvu naku
kama remumalje, taramaljemaljen ayain.

au tiyamen a taqumaqanan namare kiljivaljiva kamen.

akukama sayguwa maljikay sayguwa papedjeli tja sayguwanan a
puringay ta sacemel, nu sema gadu a qemaljub, kacuyn avatu nikama a
qecengecengel, qaliyaliyan avatu nimadju.

tjengelay a semapana sema veljeruwan a kiciqaw, a kigang, kiquzang
saljingaken tu mangtjez mun ituwa niya cemekeljan uljakunu pasiyavi ta
sacemel ta maka pana ta maka veljeluwan aciqaw pangetjengetjezu
keljukelju ituwa niya cemekeljan.

akukina keriya kay ljakuwa kana makinamalji namaya ta venalivali
namaya ta lemumuni nama ta zemuzung, ljakuwa ayucuwa kinamalji na
kukina masa niya culeq masaniya liningavan.

aku kina liyawa sengesengan namaya ta kemesa venateq semuwap
semenaw palimasudj ta itjumaq, numawqadaw semavavuwa a masengeseng
ta puvaquwan tapululasiyan ta pupaketjavan tapuljacengan, ikakemeljang ta
maluljay amin asaljangan tuna talivak tuna suljivatj amen.

amaleka kukaka namaya tjanuwaken kitulutuluwanan ikungkuwan.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【北排灣語】 國中學生組 編號 1 號

sinipazazekatj ta kitjaulaula

tucu 'emacuvunganga mun tua tjelu a cavilj a kinituluan, sa uri patudur
paljevavav tua kakituluan, ulja lemaing tua tjaizua kakituluan tua ca'uan.

kemasitucu ladru' anan a nuri pakazuanan, tjara secevung tua
maretimaljimalji a pazangalan, ljakua kanakezeng a tja varung, uri
makakilaud sakamaya ika nusikakuda, tjara nu valain sakamaya!

tucu seljavak aken tjanumun a kitjaulaula, izua za ku vinarungan, a ku
pasemalav tjanumun! kipa'enetj aken ka na'undukay, temalidu aravac!
kemacalisiasianan a gemugu tua marakangadan nua takumikumian, (tia
djaljavan aya, tia rakacan aya, tia vulungan aya)... matjatjuka cemabcab
azua ljemizaljizav! izua za sinan djemuljat a palisian, seljavak itjen tua
nasemicuayan katua nasace'alj a taliduan. saka azua sinane taliduan, izua a
tjemu'ulj, tjemukur, penana', djemuljat, venaca', mekelj, 'emalu, pakuvavav,
kemacakac, venangulj, matjatavelavelak, mavaviljic.

nu maitucu a seljavak a kicapicapil tua taliduan, makayanga kemasizua
kica'uan ta kinacalisiyanan a situ, azua pinalingulj a djeljep zinugan tua
nitjen a kinacalisiyanan a tjaucikel, papetemeljal tua tja gakku.

kemasitua kitulu ta situcuan a vecik sisupuan a ljingav, samakayanga
pulingalingav tua ta kakudakudan a patjara kakanen, patjara itung, patjara
uma', patjara palisiyan, aza tatuluan ta menalang tua vecik, izua pinaru
kinavatjesan, pinarucawcauan, pinaruvulungan, pinaru'adavan a
maretimaljimalji. kemasicuay tu izuanga tja sikudan tu paljakev tua tja
kinaizuanan a kadjunangan, tua tja sikavaljutj.

tjalja pumaljimalji itjen tua nakisamulja a gakku, nu kicevungan tua
malalumulj tua semupu tua kinacalisiyanan, i sangasangas sakamaya a
pakaleva, ulja sizangalan apatulu tua tjaivilivililj a kemacalisiyanan a
mapuljat, siayanga za matjaljaljak ulja napalaljuv a papizazaya auta. ayata i
tjuma' a tjalja pa'ulidan a kakituluan ta kinacalisiyanan a kay.

'au timun a kitjaulaula, ulja mun a nakikezeng tua nu varung,
namadaudav a mapuljat, mayaya kipa 'eteleng sa sepasaliv, mitemezenganu
sakamaya kitulu tua nemanga sengesengan! ulja makaya kicevungan a
venaca' tua pazangazangal a saliman, sa mavananga kinipaparangezan nua
ta 'alja 'aljan, tjra izua su kamangua' nutiav nusikatjlu! namayatucu a
puzangalan tiamen a su matjaljaljak angata!

kiqarut tua sadjelungan kipangalj tua puzangalan

ka sicuayan, nu izua seman tjinukuyan i qinaljan tua se Payuan zuku, kipulju a taqaljaqaljan i qinaljan a mapuljat.

tuazua tjaturuvu anan a qemumaquma tua taqaljaqaljan, a patje tua selemen a tjinukuyan, naka nu pukauii a kipusengsengan a sema kavuavuan. azua ki makasimuluq a qadaw, a i qinaljan neka nu madjadjelidjeli, neka uta nu semnasenai, neka nu paraziuziu, naka uta nu pacucun tua tilivi.

“aicu tja paulan a taqaljaqaljan a mapuljat, saka mamamaw itjen a kasuvtjetjekan a kasuqalialian,” ayaya a venarung a marka taqaljaqaljan, manasika neka nu selaing a kipuneka a puvililjan a kipusa-u tazua vaivaik a kitjukuda a sikataqaljan.

izua za kai itua Siisiu a mayatucu, “kisaseljangu a maleva tua malevaleva a caucau, kisaseljangu a qemaung tua qemaugaung a caucau,” a aya.

mavan ka ini anan ka kemljang a se Payuan zuku a caucau tua patjara Cemas, ka ini anan ka semupu tua Siisiu, izuanga a namayatucu a sivarungan.

a sinikitulu tua qemaljup nua se Payuan zuku a marka ruqaljuqaljup a caucau inika manu sauraman tua sacemel. a marka raruqaljupan a caucau tjaljaliavan a qinaljup niamadju, ljakua palemek tu tjaljakedrikedrian a pinasuangalj niamadju tua inalap.

ka sicuayan, a marka ruqaljuqaljup nu izua inalap a sacemel, tjara vinadis anan a pakaleva tua mamazangiljan, qau azua zumanga a vutjulj sisiljevanga a qemaruqarut tua taqaljaqaljan a pipaljing.

inika amin, nu izua a maqipeqipel a kinacemkeljan i qinaljan, azua marka ruqaljuqaljup a caucau tjara sangasan sakamaya a sematjez tiamadju tazua sacemel a seman sinisupulju.

a palalaut, a ruqaljuqaljup a caucau, amin a qedril, a aljis, katua tequng nua sacemel a adjuqen tu namasan nimadju, kedri a sikipuqarutan tua kanen. ljakua a puzangalan nua varung nimadju napakatjezua aravac, ayatua a namasan tjaljakedrikedrian tua kakavelian tjaimadju, mavan a neka nu namalaulj i qinaljan tua siljeva nimadju.

azua inika kemljang tua semiljeva tua puzangalan a caucau, pazangal aravac a malingdjelj itua kinateveteveljan nua se Payuan zuku.

“inika tjen a venudilj tua tja kamanguaq, azua naseman tjaparavac tua salasaladj mavan a nasacaucau.” aicu a tulu, inika kaulavan angata a se Payuan zuku a caucau.

tjengelai aken a sema qinaljan

sini pualjak aken i akav, ljakua ta ita nan a ku cavilj, kacuin amen na ku matjaljaljak a sema lizue, namasi kakedrian aken a kitulu a patje tucu.

ta kakedrian anan aken kemeljang aken tu paiwan aken, izua sika maretimalji katua ku salasaladj, nu padjaljun ta pulavai a cemuwacuwai, nu izua papucekelj, nu izua maqulip ta nia kaka i qinaljan, vaik amen a tjumaq sakamaya.

ljakuwa cemadja ravac a nia qinaljan, cuwai amen i djalan. paqenetj aken ta vineli ni kama a pini haiya a djadjasepen a qarengan, nu tjemengez aken katua ku kaka tjavulung a uqaljai, masapitj amen a qemereng. saka nu semaumaq amen azua nia cacalivatan a sasekezan katua papavayan ta paisu, ku kineljang nganga penuljat, matavak aken a taqed i djalan, ljakua tegain aken nucuayanga ni kina. azua ku pini kabang a kakanen mapuljat a ku kanen, azua ku pini kabang a laqulj, ku pakapacunan a penuljat, saka inika na dajljun a nia qinaljan.

aicu a sikudakudan na i qinaljan, maretimalji aravac kata i lizue. tjalja tjenglayan aken a kitateveljan tua mareka ku sikacekelj i tjumaq, puqezelj amen tuazua garavagavagav a qatjuvitjuvi, pacun amen tu kemudakuda

patjavat ta umaq azua sasiq, pacun amen tuazua akumakuma tu kemudakuda djemekep ta kakanen, izua anan uta cemepis amen ta asav ta ricing i qaljualjuan tu nia kivantangan.

tjalja tjenglayan aken a keman ta cinavu nia vuvu, izua vaqu a cinavu izua a rinpang a cinavu, sa siyav ta rindraridr, nu keman amen matevetevelj amen a tacekeljan, maljian ta sanguaq ta maleva ken aravac ta kiljivak nia vuvu. tjuruvu a nia kaka i qinaljan, ru vaik amen a kivala, pasedjalu aravac tiamadju, uruwa inika ken na kemeljang tui timaima ngadan niamadju, ljakuwa paqenetj aravac tja nuaken, saka kivadaq tjanuaken “ Sauniyav... navenala sun? namakuda su sikituluwan? sengelit amen tjanumun ” aya. nu kinemenem aken, nungida kinatjitjumaq a cemuwacuwai? aya tua avan a nia kitulu katua sengsengan na ku matjaljaljak. inika men a makapidalj i tjumaq, cemikecikel anga men a sema lizuk. ljakua tjengelai aken ta ku qinaljan katua mareka u kaka, bulai aravac a gade a pana, nungida qadav, tjara men a cemikel sakamaya ta ku cinuvuqan a qinaljan, sa ku paqeneqenetji a nanguaqan a patje palalaut.

tjemelju

a pasusanga kata pasuvililj nu mangetjez ta vali tjalja remaljiz sakamaya, avan nu sikapeljupeljuq nua pana nua veljeluwan sa milayap a zaljum a malaing tu pasainuinu. nu tjemelju itjen nu kaljavevewan, nakuya a ika kilaut tu pakainuinu a zaljum, nu rimurimuk nakuya tjemelju ika sun a pulingalingav tu namasikasiv tu maqarubarubay a qaciljay gemagalj aravac.

nu naqemudjalj sa patje siyusiyuc a zaljum, matjatjiyatjiyak itjen nu izua tja saladj a vavayavayan a ramaljemaljeng a kakedriyan sa tje kisan tjaizaya, nu macidilj itjen masikinacu itjen a papesadjelung ta tja kinacavacavan sa tja tukuzan nu tjemelju itjen. izua nu neka nu tja kinacu, cemavulid itjen ta qaciljay aya ti vuvu. nakuya angata a ika temukuzan aya uta, awa nuaya itjen, izua nu tjemakulakula a zaljum, maqati a tukuzan a tja kitarangan sa pupicul itjen a papecev ta zaljum. sa maqati uta tja sikikakeljang tu patjainuinu a kinaqacan na zaljum, tja ljiban a tukuzan sa secekecek ta kadjunungan. nu patjevaruvarung anga a zaljum, semevalj itjen ta vavayavayan ta kakedriyan a tjemelju. pupicul aravac a zaljum, tja qecapen ta tja cungalj a uqaljaqaljay sa tja kigemec. nakuya putideq kata calag na nasemevalj tja nuitjen, mayangata masiyaq, tja nakuya tja sipacay!

a ramaljemaljeng tjemavang ta pana tu pakainu a tjemelju a tja serenguaq. izua nu kipaqaqaljuqaljudj sa ljemenguaq a maljaviljaving ta pana, nukuya papecev aravac ta zaljum tja pasaladjan nu cuaiyanga, sa pakapacuni ni cemapadis izua sakamaya a qaciljay a tjagulj a na qemeceng, tja su ljauzan sa tja pukeljangi ta qaciljay, sa ika pakazuanan na qaljiqalji, tja pukelangan uta a naseljenguaq a djalan. izua nu kidranav a tja sudju a mitjepanan, a kiljaljava kicacevungan a mapana tja nu itjen a kemasivavuavua. tjalja paqenetjan aken nu icengeceng ta masaluslut, aza kaljavevewan nuri matjumuljiyaqaljan itjen a masalut tja tinuqulj a tja ravaravain, izua nu remaselem a tja sudju a mengetjez a kipepu mayakinaqaca na zaljum, ljakua neka nu tjeveng kumalji a ita, nekemuda mun nu tjemelju akuwa neka nu tjeveng nu tjayain? djemeli sakamaya tiamdju ika temevela! patje tucu nu ljemikayan a makatjakaka matu sitiyan a tja inecevucevungan, aiyanga a tja parekiljivaljivak a tja parepusalasaladj matu kitja kudai sa tja pacikeli a tjakakudan a napenuzangal.

minlayap a makakalevelevan

izua a qaqayam a kerilj a minlayalayap a pacacikel i vavaw tua kasiw i palingulj tua qinaljan. ka pacun ti kerilj tua zua qaqayam a druriqaw a minlayalayap a makatekuteku, kivadaq ti kerilj tjai druriqaw a mayatucu “kaka i druriqaw kemuda saka inika sun a minlayap a ljiyavavaw a pagalju?” ayain. ciqiren ti kerilj sa tevelai ni druriqaw a mayatucu: “manu inianan kaljiavavaw a ku siinlayapan? sa-u pacunu azua kuka ki sun a kemeljang tu paravac anga aravac aken?” aya.

pai sa vaik ti kerilj a kemim tuazua kuka sa kivadaq a mayatucu: “ama i kuka, kemuda saka inika sun a minlayap a pitjaivavaw anan a pagalju?” ayain. manu tjemqang ti kuka sa pasulivai a temvela tjai kerilj: “manu inianan kaljiavavaw a ku siinlayapan? sa-u pacunu azua ti bibi, ki sun a kemaljang tu paravac anga aravac aken?” aya.

pai sa vaik ti kerilj a kemim uta tuazua ti bibi sa kivadaq a mayatucu: “ina i bibi, kemuda saka inika sun a minlayap a pitjaivavaw anan a pagalju?” aya. pai pacabecaben a iku ni bibi saka na paruzepuz a temvela tjai kerilj: “manu inianan kaljiavavaw a ku siinlayapan? sa-u pacunu azua ti

ngabu inianan ka paqayam a vaik a kemasi kadjunungan, ki sun a kemaljang tu paravac anga aken aravac?” aya.

manu palemek a pacun ti kerilj a pasa kalevelevan, sa pacun tua qayaqayam a qadris a makavavavavaw aravac a minlayap, maljiyan a saregeman, maljiyan a saceqaljan. kemavala saka samalji ti kerilj, pai sa kivadaq timadju tjai qadris a mayatucu: “kaka i qadris kemuda saka maqati sun a minlayap a maka vavaw aravac i kalevelevan?” ayain. pai djemeli sa temvela ti qadris a mayatucu: “ini, ini, ini, inika ken anan kaljiyavavaw nu minlayap, nu kipapamaw aken tua kalevelevan, ini aken a padjalji anan?” aya.

pai sa matu sepapaulingaw sakinemnem ti kerilj, saqivu timadju a mayatucu: “kemalja kemljang anan anga ken tucu,” tu “a timanga nuri minlayap a ljiyavavaw, nakuya a pitjaiteku a kipenetj tua tja kemudanga, tjara tjapitjaivavaven sakamaya a tjapaqidev, nu tjapini tjaiteku tua liljing nua kasiw a tja sipacunan, tjara inika tjen a maqati a minlayap a makakalevelevan” aya ti kerilj.

luseq na qadaw

ita siravarava nua vavayavayan nua se piyuan, ita qata a zangaq a tjadrikitj a veceqel kata tjaladruq a vinicing a zangaqnua namasan pazangal aravac itua siravarava nua vavayavayan, aicu a qata a zangaq izua pikana luseq na qadaw aya a ngadan.

aicu a qata a luseq na qadaw, pinakacuan uta tua “ luseq nanguaqan, singlitan ” aya. saka pinakacuan uta ta pinakacadja a patarevan a milimilingan.

azua patarevan kasicuaya a tjaucikel nua milimilingan amayatucu, idudut a kalevlevan tua i kadjunungan, saka itjaivavaw tua qinaljan tua marka qaljiw nua umaq a qadaw.

nukalja culjuan saka maqadaw aravac, inianga kavenuvu a marka cemel a kasiw kata nemanemanga penuljat, pai samakulji anga uta a zaljum a maka pana, inika maqati a venuvu a marka kiniqinuman i vavua, maru midjerenarenaw a kadjunungan a masa culjuan nua qadaw. pai maljavar a taqaljaqaljan tu kemuda saka maqati a paljavavaw a pasakalevlevan a qadaw, tu inika sipacayan nua marka nanemanemanga i kacauan.

kavililj anga, izua macidilj a puvarung aravac a vavayan, masa valisakedan tua tacemekeljan, kiqaung timadju tua naqemati a cemas, pai sa papuvarung tu kemesa tu tjelu a vata nua vaqu, ka kemesakesa timadju sakinemnemnem, azua liyulj nua kinsan ta vaqu, mavalikungkung a masevec a pasavavaw, pai kinemnem timadju tu kavalanga tu maqati a liyulj nua kinsan ta vaqu a temuljudj tua kalevlevan a paljiyavavaw aya, manu paqulid tu sizuruzurung a qadaw a pasavavaw i kalevleva nuazua liyulj nua kinsa vaqu, pai kaljiavavaw anga ravac azua qadaw, semkez anga paljevavaw azua liyulj nua kinsa vaqu.

pai kemasizuanga a taqaljaqaljan a maqulip a siselapai amasa culjuan nua kalevlevan, sa sepacikel anga a sulapelj na i kacauan. pai inika cuacuai azua nasema kalevlevan a liyulj, masan qudjaj sa kakelu a sema kadjunanan, kapacun a timaimanga tua qudjaj, maru luseq na qadaw aya tiamadju, pai kavililjanga papungdanan a qata tua luseq nua qadaw aya, pasa masan kakipaquentjan anga a palalaut. aicu a pinaka luseq na qadaw aya a qata, sinipapu patarevan anga tua nanguaqan a luseq katua singelita siniaya, sa kavililj anga sinipupatarevan uta tua singlita ta marka sudjusudjuan aya.

111 年全國語文競賽原住民族語朗讀 【東排灣語】 國中學生組 編號 1 號

masalut

ka sicuayan a tja kakudan, numakakiivaqu izua tja sinan pazangal a palisiyan, mavan azua masalut. pumaljimalji tua tja cemas ti tjagaraus, satjekana pulami puvaqu tua tja sikavaljut aya patarevan nuaicu a pupalisiyan.

nu sangasangan a qadau ta masaluslut, kayumaq a taqaljaqaljan a mapuljat a qemavaqavai, cemuljuculju. na venaua uta a tacekecekeljan. nu izua mangetjez i tjanuitjen, tja patekelan ta vinaua, tja sikit tja qavai a pasedjalu.

nu sikamusalj a qadau, pumaljimalji, kisukup ta cemas, patjevuta tua kavaquan, nukemesa ikamaqati sedjelj a kavaquan, ta pataudan ta sicaviljan a kinivaqu. nuikatjen a pasusu pinaka palisi nua ramaljemaljeng. izua tulu na ramaljemaljeng tu penaula itjen tua tja lami a vaqu, aicua kemasi ta temugut patje kivaqu, tja kinedrengan tja kinaluljayan aravac! aicua tja lami a vaqu, tja sinan pazangal a kemasicuway. tazua qadaw patjavang a pipaljing tua kavaquan, vutjulj, qavai, vaua. mangtjez a malada a kemapalisi a semannanguq tua tja cavilj.

nu djemaljun ta kaljasalutan a qadaw, papuljiva a uqaljaqaljai ta mareka sudju. qemuyulj ta uri mezua si pecungu a kasiu, sa satjezi a pasa tua na sudju a umaq. aicu a namaitucu sini pakacadja a pakeljang tua tjenglayan. aza matjaljaljak na cemavu tu sipavalet tua sauqajay. aza sikaizua nusa papuljiva nu kaljasalutan, mavanazua sinipapiayan tua sudjusudju a vavayavayan.

nu sika masantjelulj a qadau, ljaki vuluvulung katua kakedriyan. savid a na kipaqlid a mitung a kialalang tua kinacalisianan! maqepuqepu itua mazazangiljan a kasasavan, parutavatavak a masasenay a maqacuvucuvung. tazua nu zemiyaizyan i katuruvuan, izua mazazangiljan, izua kalayngan a papapilipiliq tua tjalja valeljeveljan a vavayan. kitekelan a pakata langalj. aicua namaitucu a kakudan nu masaluslut paseketj aya, na temalidu aravac!

nu sika masan simatjelj a qadau, malada penaljing a kemapalisi uta, kiqaung kisukup tua cemas a papuluqem, tu na suljivat itjen a taqaljaqaljan. nu sikalimalj anga qadau, vilivililjan anga mavesuang aya, tazua maqati anga qemaljup, maqati anga qemuma. patagilj anga uta vaquan a cavilj.

likuljau kata kakedriyan

ka sicuayan izuaza matjatjelu a kadjunangan i tailiku, ru tjekacauan a likuljau. nuri penasaqetju ta caucau a likuljau, papacun anan ta kina remekutj nimadju, sa nu inianan ka sepualang ta kinakemudan nimadju, na malunay anga sun ta su rektjan. sana su parimasudji nimadju, aicu tjra na madjulu tu saceqalj a sengesengan na likuljau.

ka sauni a qadau, izua macidilj a vavayan, kinacu a za madrusa aljak a mapana venateq. pakivangavangen anan ita vudavudas aza madrusa aljak, qau ljeteku ta vudavudas sa vateq i ljaviljaving ta pana. aza madrusa aljak nusauni djemumulj ta vudas, nusuni makakaluc ta kala pitalima, nusauni kivangavang a pucidilj, na maleva aravac a kivangavang.

manu penapintjus a mekelj a kemasi gadu a ita likuljau, aza venatevateq a vavayan, ka pacun mintjus sa kapavalit a quljau, inika peniliq anga ta pakazuan, inika sumavani anga aljak, pakirimu a mintuluq a mata zaljualjum a kiquilja. qau inika kemeljang anga tu na maqaljud anga kava nimadju. na dremukung i taladj ta zaljum, sa pinapinequt a drusa berung na ngudjus tu sinasiyan, mitjeretjer a kacavacavan a pulingetj. sa pacuni a madrusa aljak, kamayan a kigetjegetjem a kivangavang i vudavudas, ika

kemeljang tu namapavalit anga penalinguljan, tjra inika na kinemenem tu ljiadudut a pasa tjayamadju a kamakama na sacemel a likuljau, sa na litequc anga patjaita maca tjayamadju.

na semamalji uta, aza maljimalji tu puqizing a likuljau ka pacun taza madrusa kakedriyan, a matu nekanu caucau a penalinguljan, ikana kisumavan tu izua likuljau, mintjus tu samalji uta likuljau. ayatua na matavak ta a sinazuanan anga, nu semequ ta vali, aza mareka qayaqayam a sacemel kata caucau nekanu ikana marekutje, sa matjatju muvesi a mavilad. manu anema ca madrusa kakedriyan? a maru inikana semanema? cuay a pacucun a likuljau, sa inika pacun tu puita a kakedriyan, kigetjegetjem ta vangavangan tiamadju. qau, cugecugen tiamadju ta qulu na likuljau, sitailj a paqeteleng a qulu na ljkuljau na madrusa kakedriyan, ikana sekeljang tu kedri a rektjan, na melumeljak anga za qizing a nakuyan na likuljau, matu na masi suqelaman sa vaik.